

Cetatea Cavalerilor

Fondator: Col. r. Dr. Constantin MOSINCAT
Editor: Asociația Națională a Cavalerilor de Clio
Editura Tipo MC, Oradea-2020

Cartea Mea e și a Ta! ISSN 2734-6889 - ISSN-L 2734 - 6889

Epopeea Viteazului Mihai (9) (continuare din numărul trecut)

„Nu-mi las nimănui țara și neamul, nici mort !”

Ofensiva împotriva turcilor.

Luptele și victoriile pline de glorie ale lui Mihai-Vodă în Valahia, din toamna anului 1594, urmate de cele din iarna anului 1595

După ce refuză să mai plătească tribut Porții Otomane, Mihai știa că trebuie să înfrunte armatele turcilor, care veneau să-l pedepsească. El era conștient de iminența unui atac turcesc la scară mare, de aceea era într-o permanentă stare de alertă, la nivel maxim, dar între timp, se organiza asiduu. Treburile țării apăsau istovitor pe umerii săi.

Vestea revoltei lui Mihai, a ajuns ca un trăsnet la urechile sultanului. O revoltă împotriva sultanului era un act deosebit de îndrăzneț și foarte rar. O asemenea ofensă nu a mai fost adusă niciodată sultanului, ea depășise cu mult limitele acceptabile, admise. De aceea, turcii vor răspunde în curând provocării lui Mihai.

Războiul era strigat împotriva principatelor dunărene, pentru că și Aron-Vodă, la înțelegere cu Mihai a atacat cetățile turcești până la Nistru, jefuindu-le, arzând totul în cale.

Pericolul răzbunării turcești era iminent. Amenințarea care plana asupra Țării Românești era imensă și nu putea fi ocolită, de aceea, Mihai se hotărăște să pornească atacul deschis împotriva osmanlăilor. În acest fel, Mihai a deschis un nou teatru de luptă în războiul de 13 ani care exista deja între otomani și creștini, conduși de Imperiul Romano-German în frunte cu împăratul Rudolf al II-lea. Acum, armata turcă mai avea de înfruntat în plus și oastea românilor. Una din consecințele grave pentru turci, era că Poarta Otomană a fost lipsită de aprovizionarea cu produse de primă necesitate din Valahia și Moldova.

Mihai-Vodă și oastea sa, atacă cetățile de pe linia Dunării. Mihai a luat această decizie, pentru că hotarul de sud al țării trebuia întărit și curățat de prezența turcilor. Era o expediție necesară, fiindcă fără a elimina pericolul de pe linia fluviului, scaunul i-ar fi fost neconținut amenințat de răzbunarea acelor pe care îi ofensase așa de grav. Atacul asupra turcilor din cetățile de la Dunăre, a atras furia otomanilor, care era deja la apogeu, după revolta asupra creditorilor.

Turcii au trimis imediat trupe numeroase la cetățile importante, Târgul de Floci, Hârșova și Silistra. Cronicarii acelor timpuri au notat că cea mai aprigă bătălie s-a petrecut la Târgul de Floci, important oraș medieval, locul unde s-a născut Mihai Viteazul. Lupta pentru protejarea acestui oraș nu a venit însă doar din dorința voievodului de a-și apăra meleagurile natale. După cum am prezentat mai sus, această localitate era pentru Evul Mediu românesc o adevărată metropolă comercială. Aflat la intersecția principalelor artere comerciale care făceau legătura dintre vestul și nordul Europei cu Marea Neagră,

Târgul de Floci era un adevărat rai economic medieval, unde se desfășurau foarte multe tranzacții. În fapt, Mihai Viteazul a vrut să apere de răzbunarea turcească cel mai important punct economic din Muntenia acelor ani.

Cu o armată de peste 2.000 de soldați, turcii au atacat pe timp de noapte, distrugând mare parte din oraș. Mihai a dat însă ordin ca localnicii din împrejurimi să i se alătore și, împreună cu o armată de mercenari, au reușit cu toții să-i alunge pe turci din inima orașului. Hoarda turcească și-a mutat însă garnizoanele în amonte și aval de Dunăre, la Silistra și Hârșova. Deși armata munteană era în inferioritate, Mihai Viteazul a reușit să-i învingă pe otomani și în aceste două bătălii, ajutat de frații Buzescu. Urmează atacul asupra cetăților Brăila, Cernavodă, Turtucaia și Nicopole. La Brăila a fost ajutat de trimisul ardelean, Albert Király care a asediat cu artileria grea, mai multe zile, cetatea. Apoi au fost atacate cetățile Măcin și Babadag.

La 1 ianuarie 1595, Hârșova este atacată, cucerită și prădată de marele comis Radu Florescu, iar după câteva zile, la 8 ianuarie 1595, Silistra este împresurată de banul Mihalcea Caragea din Cocorăști. Toate cetățile de la Dunăre ocupate de turci, au fost jefuite, prădate și arse, iar turcii exterminați.

Scopul principal al acestor acțiuni în forță era eliminarea potențialelor atacurilor turcești din aceste cetăți și asigurarea graniței române de pe Dunăre. Acum, după aceste atacuri fulgerătoare și soldate cu succes, granița țării era restabilită și de-acum, bine păzită de valahi.

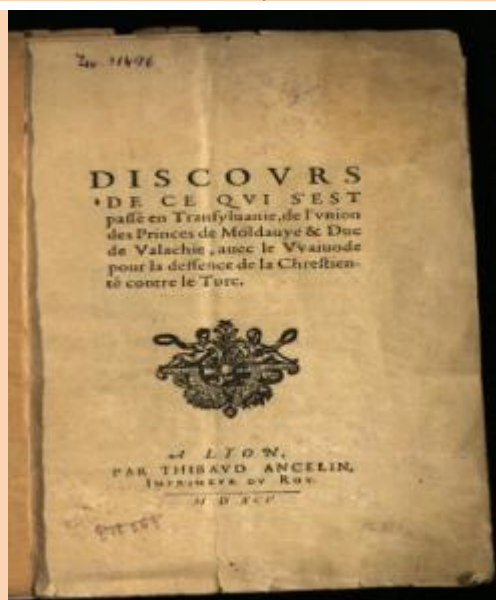
Între timp, Moldova se ridică și ea, să sprijine acțiunile lui Mihai-Vodă.

Pilda lui Mihai e preluată de Aron-Vodă, care ucide un mare număr de turci la Iași, în același mod în care a procedat Mihai la București. Apoi, au fost luate cu asalt de către Ștefan Răzvan, căpitanul moldovenilor, cetățile Tighina, Sorooca, Akkerman, Ismail și Oblucița. Datorită acestor acțiuni în forță, unite, ale lui Mihai și Aron Vodă, confruntarea în scurt timp cu turcii era inevitabilă.

În același timp, Craiul Ardealului, Sigismund Báthory, și-a trimis trupele să alunge garnizoanele turcești din Banat, concentrându-și atacul asupra Lipovei și Timișoarei.

În cartea lui Thibaud Ancelin, tipograf al regelui, apărută la Lyon, „Relatare despre cele întâmplate în Transilvania” ni se relatează despre alianța principelui Moldovei și a ducelui Valahiei cu voievodul pentru apărarea creștinătății împotriva turcului.

„Principele Valahiei, care își are curtea la București, după pilda celui din Transilvania și tot la un gând cu el, a adunat Divanul țării, după ce pusese întâi ca turcii ce se așezaseră aici de multă vreme să fie omorâți și a pus să li se taie capul la trei. El are întru paza sa zece mii de pedestri și douăzeci de mii de călăreți; călăreții au cinci taleri pe lună, pedestri trei, iar la suta de oșteni se dă în fiecare zi câte un bou; de fiecare dată când luptă cu dușmanul sunt plătiți pe toată luna, ca și cum s-ar afla în prima zi a acesteia. Dar întreaga pradă îi revine principelui care împarte din ea, cât crede de cuviință, acelor care s-au arătat vrednici. Au ars orașul Silistra după ce au luat mari bogății; fortăreața a rămas în mâna turcului din pricină că n-au avut tunuri. Au mai luat fortăreața Ismail și orașul și au lăsat acolo o mie de valahi; și orașul Rusciuk, care este un port foarte frumos, a fost luat prin

Carte: „Discours de ce qui s'est passé”-
1595-Thibaud Ancelin
Imagine luată de pe
tiparituriromanesti.wordpress.com

luptă și prădat; acesta este magazia de provizii a sultanului și aici au găsit miere și unt cât n-ar putea să consume într-un an opt mii de oameni. S-au pornit să asedieze Tighina, care este cetate întărită pe Nistru și Brăila, care e pe Dunăre, și e nădejde că le vor cuprinde curând. Tighina este loc de trecere pentru tătari [...]” Sursa traducerii: *Mihai Viteazul în conștiința europeană. Vol. IV. Relatări și presă*, București, 1986 (pe www.digibuc.ro) Sursa imaginilor: Biblioteca Națională a României, tiparituriromanesti.wordpress.com

Alianța celor trei state a dat roade, turcii fiind atacați, zdrobiți și alungați. Erau fapte foarte îndrăznețe în acele timpuri, cu care sultanul nu era obișnuit. Aceste trei stătuțe au reușit să acționeze concertat, cu repeziciune, surprinzând inamicul. Efectul scontat a fost să producă panică și amenințare, distrugeri și pagube mari otomanilor și să anunțe noi timpuri de revoltă împotriva Porții Otomane.

La Istanbul, sultanul Murad al III-lea decide uciderea lui Mihai „rătăcitul” și înlocuirea „hainilor” Domni din cele două principate românești, Valahia și Moldova.

În fruntea a două armate conduse de Ibrahim Hassan Pașa și Ferhat Mustafa Pașa, sultanul trimite ca înlocuitor pentru Mihai-Vodă, pe Bogdan, un fiu al lui Iancu Sasul, fost domn în Moldova. În același timp, suveranul turc asmută asupra lui Mihai-Vodă, pe tătari.

Ca răspuns la revolta lui Mihai, turcii au pregătit o mare ofensivă la care urmau să participe două mari grupări de forțe. Prima dintre ele urma să acționeze de la Rusciuk spre București, iar a doua era formată dintr-un corp de oaste tătară, comandat de Ghazi Ghirai, hanul din Perekop. Acum, Mihai era atacat de turci și de tătari, concomitent. Cele două grupări trebuiau să se unească la nord de Dunăre și să înainteze împreună spre București să-l alunge pe Mihai, „necredinciosul și afurisitul”. Turcii și tătarii trebuiau să facă joncțiunea pentru a-l elimina pe Mihai. Dacă s-ar fi unit, ar fi avut împreună cam 20.000 de soldați, pe când Mihai doar 7.000-8.000.

În acest timp, un mare grup de tătari veneau dinspre vest, din zona Câmpiei Panoniei, unde fuseseră chemați de turci într-ajutor. Acum, erau deja în zona localității Calafat și se îndreptau spre est, spre a-și uni forțele cu cele ale turcilor care treceau Dunărea la Giurgiu. Bun strateg, ingenios militar, cu o viziune inteligentă asupra situației din teren, Mihai are intuiția genială să se ocupe de inamici pe rând, deci decide să-i intercepteze și să-i surprindă în așa fel, încât să nu-și poată uni forțele, iar el să poată să-i învingă cu o armată mult

Sultanul Murad al III-lea; al 12-lea sultan din dinastia otomanilor. În timpul cât a condus Poarta Otomană, decembrie 1574-ianuarie 1595 Imperiul Otoman a atins apogeul puterii și extinderii sale teritoriale. A codomnit Imagine luată de pe en.wikipedia.org

mai puțin numeroasă.

Mihai începe să se ocupe de zdrobirea tătarilor, care reprezentau grupul cel mai numeros și mai periculos. În acest scop, el și-a fracționat forțele în mai multe grupări: una, condusă de frații Buzești (Radu, Preda și Stroe), destinată să-i întâmpine pe tătari la vest de Giurgiu, un detașament trimis la Giurgiu, pentru a supraveghea pe otomani, aflați în curs de concentrare și o rezervă, în satul Hulubești, la nord de Giurgiu, ce urma a fi utilizată la nevoie. Această tactică, îi va aduce primele trei izbânzi nete contra cotropitorilor și-i va asigura primele mari victorii, cu larg răsunet în țările europene.

La 14 ianuarie 1595, pe un frig de - 35 C

„vineri, în zori de zi” după cum relatează Mihai,

avangarda tătară de circa 4.000 de ostași este atacată și nimicită la Putineiu, la aproximativ 20 km vest de Giurgiu. Corpul de oaste comandat de frații Buzești și Radu Calomfirescu a făcut minuni de vitejie. Inamicul a fost complet anihilat, iar românii au capturat o pradă bogată și au eliberat peste 7.000 de oameni de diferite etnii, pe care tătarii îi aveau ca robi aduși din Pașalâcul unguresc, situat din Câmpia Panoniei.

Informat de deznodământul dezastruos, hanul tătarilor decide să intervină cu forțele principale, conduse de nepotul său, ceea ce a determinat retragerea forțelor române spre Stănești, la câțiva kilometri spre est de Putineiu. Aici, oastea condusă de frații Buzești a primit ajutor de la Mihai și a angajat o nouă bătălie cu tătarii, nepotul hanului tătar pierind în luptă. Victoria de la Stănești, de la 16 ianuarie 1695 a valahilor, a fost copleșitoare.

Unii din tătarii scăpați de urgie, s-au retras spre sud, au format un al treilea grup și s-au unit cu oastea otomană care înainta spre București. În aceste condiții, Mihai și-a retras forțele în raionul Hulubești, între București și Giurgiu, cam la 30km nord de Giurgiu, un loc perfect ales, încât să controleze cele două tabere inamice, supraveghind drumul spre capitală al dușmanilor.

În marșul lor spre nord, trupele otomano-tătare, conduse de Ferat Mustafa Pașa, au cantonat la Șerpătești, la nord de Giurgiu (sat astăzi dispărut), la circa 10 km sud de tabăra românilor. Cunoscând prin spioni situația inamicului, care avea numai o parte din forțe, cealaltă urmând a trece Dunărea mai târziu și aflând despre măsurile de siguranță luate de acesta, Mihai a decis să atace prin surprindere în timpul nopții. El a recurs la același procedeu tactic utilizat și de Vlad Țepeș (în anul 1462) și Ștefan cel Mare (în anul 1467). În acest scop, Mihai a constituit o avangardă, compusă din elemente ușoare, pusă sub comanda banului Manta, aceasta fiind urmată de forțele principale de sub comanda sa.

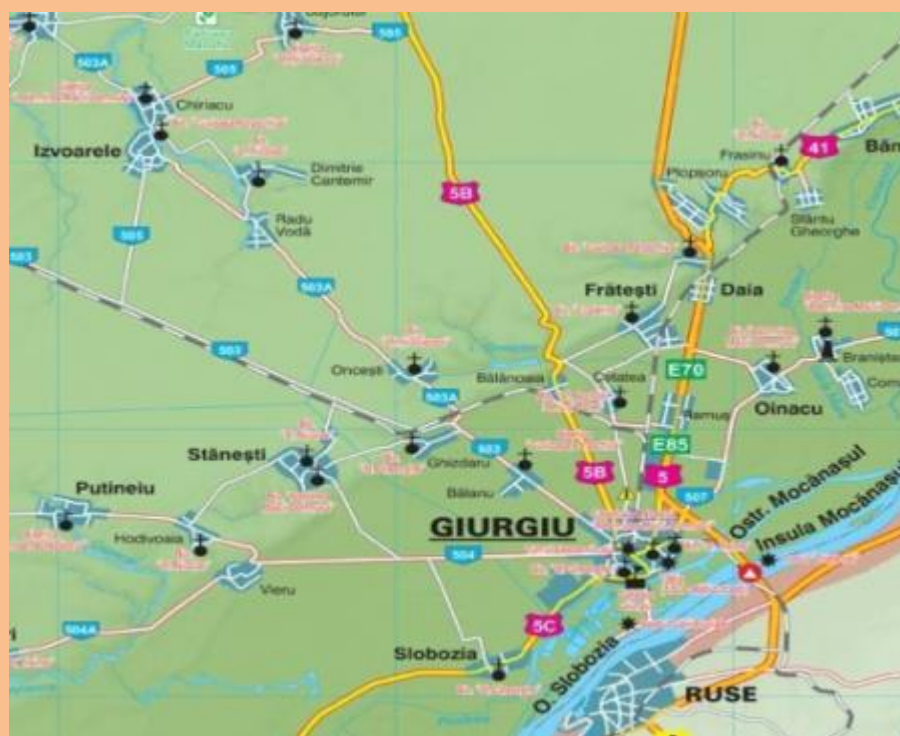
În ziua de 23 ianuarie 1595, la căderea serii, gruparea comandată de viteazul ban Manta a atacat străjile inamicului. Valahii strigând de trei ori „Isus, Isus, Isus !” și apoi printr-o acțiune fulgerătoare, pe fondul întinericului și al panicii produse, au atacat vijelios. Infanteria română a înconjurat satul și la miezul nopții, a declanșat atacul concentric asupra grupării principale inamice. În această luptă de la Șerpătești, marele vornic Ivan Noroce a luptat cu mare vitejie, contribuind la obținerea victoriei. Hanul tătar Gazi Ghirai, grav rănit, a scăpat cu greu dincolo de Dunăre, la Silistra, abandonându-și toate bagajele, visteria și celelalte averi.

Deci Mihai a învins pe dușmani în trei lupte succesive, fiecare armată separat, pentru a nu-i lăsa să-și unească forțele; a atacat avangarda tătară la Putineiu, a declanșat acțiunea fulgerătoare de la Stănești unde nepotul hanului tătar a căzut pe câmpul de luptă și apoi, a pornit o ofensivă puternică la Șerpătești, în atacul surprinzător și violent de noapte. S-au luat mulți prizonieri, iar ceilalți au căzut în bătăliile purtate. Puțini au scăpat și au fugit în grabă să treacă Dunărea.

„Letopisețul Cantacuzinesc” a consemnat că Mihai-Vodă noaptea „fără veste-i lovi, de i-au tăiat și i-au gonit pân'i-au trecut Dunărea”. În „Cronicari munteni”, cronicarul Radu Popescu (1655-1729), scria și el că românii „foarte i-au tăiat rău și cum au putut, au scăpat pașa (Mustafa) peste Dunăre”.

Victoria vașahilor a avut un larg ecou, cronicarul ungar Szamosközy István relatând: „La Șerpătești, înainte de răsăritul soarelui, în iarna aceea cumplită, Mihai bătu de făcu prăpăd din toți tătarii, îi nimici, în vremea cât ar fierbe un ou, de n-a scăpat nici unul... Au pierit acolo nepotul hanului tătăresc și imbrohorul; multe prăzi au luat atunci, căci numai bogățiile hanului tătăresc erau încărcate pe șase cai albi”.

Istoria națională cuprinde multe pagini de vitejie ale poporului român, încă prea multe necunoscute suficient de public. Una dintre aceste pagini o constituie acest șir de victorii strălucite ale trupelor române conduse de Mihai-Vodă, la Putineiu, Stănești și cea de la Șerpătești, din ianuarie 1595.

Harta zonei de la nordul Dunării și a orașului Giurgiu
Imagine luată de pe stiefel.ro

Bătălia de la Șerpătești, precum și confruntările de la Putineiu și Stănești (ambele localități la aproximativ 15-20 km est de Giurgiu) și apoi cele de pe malul Dunării, în acea iarnă glacială din anul 1595, au reprezentat dovada strălucitelor calități de bun strateg militar ale lui Mihai-Voievod și l-au prezentat otomanilor cu toată forța sa, ca pe un adversar aprig și extrem de periculos. Erau primele sale demonstrații de forță și curaj, pricepere, tactică și agilitate militară, primii lauri ai unor victorii strălucite.

În concepția sa, după o bătălie, Mihai aplica o strategie și tactică militară prin care anihila complet o eventuală refacere a forțelor inamicului. El trebuia să nimicească definitiv oastea inamică. Astfel, Mihai nu s-a mulțumit numai cu o victorie de etapă: acesta a trecut la urmărirea cotropitorilor țării și a traversat Dunărea înghețată, în dreptul localității Marotin, la 15 km nord-est de Rusciuk și reușește să apară prin surprindere pe malul sudic al Dunării și să-i atace fulgerător pe turci, obținând după o luptă aprigă, o binemeritată victorie, zdrobindu-i la 25 ianuarie 1595 printr-un atac fulgerător. Turcii conduși de Ferhat Mustafa Pașa și Ibrahim Hassan Pașa au fost nimiciți, ambii conducători pierzându-și viața în bătălie. Presupusul înlocuitor al lui Mihai este pus pe fugă. În bătălie au pierit 7.000-8.000 de turci, a fost capturată toată artileria, iar orașul a fost incendiat. De remarcat că detașamentul trimis de Sigismund Báthory, principele Transilvaniei și condus de Mihail Horváth, nu a mai luat parte la lupte, el sosind cu întârziere, deși Mihai trimisese ordine din timp. Toată artileria otomanilor a fost capturată, orașul Rusciuk împreună cu satele și târgurile din împrejurimi, au fost prădate și apoi arse. La Rusciuk pe malul sudic al Dunării, ostașii lui Mihai au jefuit magazia de provizii a turcilor, prăzile fiind deosebit de bogate, încât „nu le vor uita niciodată”.

Cronicarul turc Kara Cigala Zade Abdul Aziz Efendi descrie astfel bătălia: „clocotul valurilor de sânge s-a auzit în văzduh cu voia lui Allah, iar oastea binecuvântată otomană a suferit zdrobire și înfrângere.”

Alt cronicar ne precizează: „Au luat fortăreața Ismail și orașul și au lăsat acolo o mie de valahi; și orașul Rusciuk, care este un port foarte frumos, a fost luat prin luptă și prădat; acesta este magazia de provizii a sultanului și aici au găsit miere și unt cât n-ar putea să consume într-un an opt mii de oameni.”- dr. istorie Marin Cristian- „Mihai Viteazul”-2013

După aceste serii de victorii nete, importante și fulgerătoare împotriva forțelor aliate turcești și tătărești din iarna anului 1595, oștile românești controlau cu excepția Giurgiului, toată linia Dunării.

Malul nordic era acum sub controlul valahilor, făcând dese incursiuni pe malul ei sudic, în Balcani și făcând mari pagube cetăților turcești, trecându-le „prin foc și sabie”.

Răscoala lui Mihai împotriva Turcilor se încadrează în cruciada creștină a întregii Europe, aducând un aport mare slăbirii puterii turcești, care în acele vremuri, era la apogeu.

Va urma